

GENEESKUNDIGEN ZONDER ZIEKENFONDSPRAKTIJK. — In het laatst van vorige jaar vormde zich in Engeland een vereeniging, the National Medical Union van geneeskundigen, die niet wenschten deel te nemen aan de ziekenfondspraktijk, zooals die nu bij de wet is geregeld. Deze vereeniging heeft kortelings een maaltijd gehouden, waarbij een van de sprekers mededeelde, dat het aantal geneeskundigen in Groot-Brittannië, dat van de voorwaarden die de Staat aanbiedt, geen gebruik heeft wenschen te maken, 15.663 bedraagt, en dat er 14.472 „on the panels” staan. Hoewel de meerderheid het dus heeft gewaagd, zich te onttrekken aan de gelegenheid om de kleine burgerij en de minvermogenden te behandelen, en naar het algemeen gevoelen, zich wél bevindt in haar volkomen onafhankelijkheid, gelooft men toch niet, dat dit in de toekomst een grooten invloed zal uitoefenen op hen, die zich nog moeten vestigen. Voor dezen is het een groote verlokking, zich verzekerd te kunnen houden van een groot inkomen als men maar genoeg namen op zijn lijst heeft. Reeds onder studenten kan men de redeneering hooren, dat de waardigheid van het beroep er niet op aankomt, als men met 3000 namen op zijn „panel” 1000 P.St. kan verdienen (*Med. Record*).

HET ERFRECHT VAN DEN GENEESHEER. — De in vele landen bestaande wetsbepaling, dat een patiënt geen erflatingen mag gelasten ten gunste van den hem behandelenden arts, noch een schenking bij het leven, indien deze buiten evenredigheid staat tot de bewezen diensten, wordt in *la Belgique Médicale* door advocaat COORNAERT aan een belangwekkende beschouwing onderworpen. De wet stelt den zieke in zijn verhouding tot den arts op één lijn met een minderjarige; volgens de schrijvers over dit onderwerp acht zij het mogelijk, dat de arts, juist door de dankbaarheid en genegenheid, die hij weet in te boezemen, in staat is, beschikkingen ten zijnen gunste bij den zieke aan te kweeken. Zóó sterk is ook de rechtspraak van deze opvatting doordrongen, dat volgens één vonnis niet kan worden toegelaten het bewijs, dat de zieke van zulk een bijzondere geestkracht was, dat men een besluit onder invloed van wien ook, niet zou kunnen hebben verwacht, en dat volgens een ander vonnis een arts niet mag erven van zijn vrouw, indien deze met hem was getrouwd terwijl zij ziek was en hij haar behandelde.

Om ongeldig te zijn, moet de beschikking zijn gemaakt tijdens de laatste ziekte en de als erfgenaam aangewezen arts moet den zieke gedurende die ziekte hebben behandeld, dus niet als specialist.

Tot troost zegt mr. COORNAERT, dat zulk een wantrouwende bepaling ook tegenover den geestelijke bestaat.

PINKHOF.

INGEZONDEN.

DE SPECIALISTEN EN DE MAATSCHAPPIJ.

I.

Nu wij met zekerheid weten, dat collega STIGTER niet zal antwoorden op het onderschrift van prof. RIJNBEEK onder zijn schrijven van 30 Juni (*Tijdschrift* van 4 Juli), achten wij het noodig, teneinde het postvatten van onjuiste opvattingen te voorkomen, de ware toedracht in zake de bedoelde specialistenbeweging mede te deelen. Wij zullen ons hierbij bepalen tot een eenvoudige vermelding der feiten.

De vereeniging van medische specialisten te 's-Gravenhage is 23 Februari 1907 opgericht. Bij de oprichting werd bij meerderheid van stemmen het lidmaatschap der vereeniging alleen opengesteld voor leden der Nederl. maatsch. tot bev. der geneesk.

Den 26sten Maart 1909 ontving het bestuur een schrijven van de Amsterdamsche specialisten-vereeniging, waarin werd voorgesteld te trachten te geraken tot nadere

aaneensluiting der specialisten in Nederland. Een jaar later (14 Maart 1910) had te Amsterdam een bijeenkomst plaats, waaraan namens de Haagsche vereeniging werd deelgenomen door den toenmaligen voorzitter HANKEN en den secretaris ENKLAAR VAN GUERICKE. Als gevolg hiervan werd den 19den Mei van hetzelfde jaar te Amsterdam een vergadering belegd tot oprichting van een Nederlandsche specialisten-vereeniging. In die vergadering werd een commissie benoemd, bestaande uit de heeren BRONGERSMA, voorzitter, SCHRIJVER, secretaris, RIBBIUS, BIERENS DE HAAN en ENKLAAR VAN GUERICKE. Op verzoek van het hoofdbestuur der Maatschappij, dat van de plannen gehoord had, werd vóór de algemeene vergadering te Tilburg een bijeenkomst gehouden, waaraan werd deelgenomen door de specialisten BRONGERSMA, SCHRIJVER en ENKLAAR VAN GUERICKE. Het eenige gevolg van deze bijeenkomst is geweest, dat de in Amsterdam benoemde commissie van voorbereiding geen enkel teeken van leven meer gaf.

Inmiddels was in de Haagsche vereeniging reeds op 2 Maart 1910 (naar aanleiding van een voorstel van een der leden, die besluiten der vereeniging aan de goedkeuring van de afdeeling wilde onderwerpen, welk denkbeeld geen instemming vond) in een vergadering van het bestuur (waarvan collega STIGTER nog geen deel uitmaakte) de wenschelijkheid besproken, het lidmaatschap der vereeniging los te maken van dat der Maatschappij. Ook in de ledenvergaderingen kwam (in het bijzonder bij het bespreken der bekende drie „conclusies”) deze wenschelijkheid meermalen ter sprake, totdat door ons drieën (allen oud-bestuursleden) een voorstel werd ingediend om art. 3 van het reglement aldus te wijzigen: „Leden kunnen zijn: alle in de gemeente 's-Gravenhage, Voorburg, Rijswijk en Loosduinen gevestigde geneeskundigen, voor zoover zij de praktijk uitoefenen niet in algemeenen zin, doch zich bepalen tot een bepaald deel der geneeskundige praktijk”.

Het voorstel was door ons voorzien van de volgende *toelichting*:

„Herhaalde malen (ook reeds bij de oprichting der vereeniging) is er van verschillende zijden op gewezen, dat het niet wenschelijk is het lidmaatschap der specialisten-vereeniging vast te koppelen aan het lidmaatschap van de Nederl. maatschappij tot bevordering der geneeskunst. Hoewel een onzer daar veel voor heeft gevoeld en bij de oprichting der vereeniging de gewraakte bepaling zelfs heeft verdedigd, zijn wij meer en meer tot de overtuiging gekomen, dat onze specialisten-vereeniging los moet zijn van de Maatschappij.

Wij zijn overtuigd van de wenschelijkheid, dat alle collega's zich aansluiten bij de Maatschappij, dat het noodig is (en in de toekomst waarschijnlijk nog meer noodig zal zijn), dat wij een vastaneengesloten macht vormen ter verdediging van onze gemeenschappelijke belangen, en dat zich aan de verplichting daartoe mee te werken niet mogen onttrekken diegenen, die meenen dat zij zelf aan den steun der Maatschappij nooit behoefte zullen hebben. Maar wij zijn evenzeer overtuigd, dat de plaats der specialistenvereeniging *niet is in de Maatschappij*.

Als leden der Maatschappij zijn ook de specialisten onderworpen aan de voor allen geldende bepalingen en besluiten, en zijn zij verplicht hun medewerking te verleen, al is het uitsluitend ten bate van anderen. Daarnevens echter hebben wij onze eigen belangen als specialisten, die (zooals art. 1 van ons reglement aangeeft) nooit in strijd mogen zijn met het algemeen belang, en ook niet in strijd behoeven te zijn met de belangen van onze collega's niet-specialisten, maar die toch menigmaal in botsing kunnen komen met deze laatste.

Waar wij specialisten ten allen tijde vrij willen zijn en vrij moeten blijven in het bepalen van onze gedragslijn ten opzichte van onze patiënten, volgt daaruit van zelf, dat het voor ons onaannemelijk is, dat onze reglementen, bepalingen en besluiten de goedkeuring zouden behoeven van het hoofdbestuur eener maatschappij, die voor het

grootste gedeelte uit huisartsen bestaat, wat in de bedoeling van het hoofdbestuur schijnt te liggen.

Ten einde onze zelfstandigheid in dit opzicht te kunnen handhaven, is het noodig art. 3 van ons reglement in boven aangegeven zin te wijzigen. Hoewel wij voor elk onzer het lidmaatschap van de Maatschappij gewenscht blijven achten, mag dit niet langer als eisch gesteld worden voor de toetreding als lid van onze vereeniging. De beperkende bepalingen in de art. 4, 5 en 6 blijven daarbij van kracht, zoodat, evenals tot nu toe een door ons niet gewenscht lid der Maatschappij geweerd kon worden, voortaan ook niet gewenschte niet-leden der Maatschappij niet behoeven toegelaten te worden. Met de door ons voorgestelde wijziging van art. 3 verliezen wij dus niets, en maken wij het mogelijk te blijven in het bezit van de door ons noodig geachte zelfstandigheid.

Dit voorstel werd in de vergadering van 28 Januari 1913 besproken en in de vergadering van 14 April daaropvolgende in behandeling genomen en aangenomen met slechts 2 stemmen tegen. Dat er onder de vóór-stemmers enkelen zijn geweest, die (evenals coll. STIGTER) er veel waarde aan hechtten, dat onze vereeniging evenmin als de vereeniging van neurologen en andere vereenigingen van specialisten van één vak gesloten zou zijn voor niet-leden der maatschappij, is ons bekend. Bij ons, en bij de groote meerderheid der vóór-stemmers heeft deze gedachte echter (zooals uit de „toelichting” blijkt) niet op de eerste plaats voorgezetten.

Bij herhaling is in de ledenvergaderingen onzer vereeniging aan het bestuur de vraag voorgelegd „hoe het toch stond met de plannen tot oprichting van een Nederlandschen specialistenbond en verzocht de noodige stappen te doen om zoo spoedig mogelijk tot de oprichting van zulk een bond te geraken. Het bestuur (als voorzitter waarvan inmiddels coll. STIGTER was opgetreden) meende allereerst pogingen te moeten aanwenden om de in Mei 1910 benoemde commissie tot hernieuwd leven te wekken. Geruimen tijd bleven deze pogingen zonder gevolg, tot eindelijk den 21sten April 1914 door coll. BRONGERSMA in den Haag een vergadering werd belegd met de besturen der Haagsche, Amsterdamsche en Utrechtsche specialistenvereenigingen (vertegenwoordigers van Rotterdam en Groningen zijn daar niet verschenen).

Kort daarop werden wij verrast met het bekende „amendement” der afdeling Amsterdam: Door een der Amsterdamsche specialisten daarmee in kennis gesteld, waren de leden onzer vereeniging in de gelegenheid reeds 20 Mei in een druk bezochte buitengewone vergadering (door het bestuur daartoe en ter bespreking van het ontwerp-statuten en huishoudelijk reglement van het Afdelingsziekenfonds belegd) hun oordeel over het „amendement” uit te spreken. Met algemeene stemmen werd het door de vergadering ten eenenmale onaannemelijk verklaard.

Van uit dezelfde vergadering werd toen met klem bij het bestuur er op aangedrongen ten spoedigste maatregelen te nemen tot het oprichten van een Nederlandsche specialistenvereeniging, onafhankelijk van de Maatschappij. Aan dezen aandrang is door het bestuur en diens voorzitter het bekende gevolg gegeven. En hiermede was de taak van dit bestuur afgelopen. Er is een commissie benoemd, belast met het ontwerpen van een reglement voor de nieuwe vereeniging. In deze commissie en in het te kiezen bestuur had coll. STIGTER reeds bij voorbaat verklaard geen zitting te willen nemen.

Het moet der redactie, dunkt ons, aangenaam zijn, dat door bovenstaande mededeelingen de ongunstige indruk zal worden uitgewischt, die bij de lezers van het *Tijdschrift* ten opzichte van een oud-hoofdbestuurder en eere-lid van een der afdelingen ten onrechte moet zijn gewekt.

Den Haag, }
Loosduinen, } 29 Juli 1914.

J. DE GROOT.
J. H. HANKEN.
PLET.

II.

Om elke schijn van partijdigheid te vermijden, heb ik het hierboven afgedrukte schrijven niet willen weigeren, hoewel het mij niet duidelijk is, wat de drie heeren met hun overmatig lange geschiedkundige uiteenzetting willen betoogen. Het schijnt, dat hoofdzakelijk een soort apotheose van den heer STIGTER bedoeld wordt, wien ik deze gaarne gun. Ik heb den heer STIGTER nooit gezien of gesproken; weet weinig of niets van hem. Voor mij is hij uit volledige onbekendheid opgerezzen, doordat hij, na mijn hoofdartikel over „Eendracht en het tegendeel” zich zelf in een ingezonden stuk is komen aanmelden als iemand op wien enkele geheel algemeene uitspraken, betreffende gekwetste eerzucht enz. naar zijn meening van toepassing waren.

Op dat ingezonden stuk heb ik een paar kantteekeningen moeten maken, waartegen de heeren DE GROOT, HANKEN en PLET thans den heer STIGTER willen verdedigen.

1. Ik had het krachtig afgekeurd, dat o. a. de Haagsche specialistenvereniging besloten heeft, het lidmaatschap der Maatschappij niet meer verplichtend te stellen, en meende, dat dit besluit op aansporing van den heer STIGTER genomen was. De heeren de G., H. en P. komen nu de eer hiervan voor zich zelf opeischen. Dit is ten slotte een zuiver persoonlijke zaak van zeer gering algemeen belang. Toch moet ik nog even opmerken, dat de mededeeling door de heeren de G., H. en P., het door mij afgekeurde besluit hebben *voorgesteld*, geen tegenspraak mag heeten van mijn meening, dat de heer STIGTER daartoe had *aangespoord*. Ik wil gaarne, als de heeren de G., H. en P. mij dit verzekeren, voetstoots aannemen, dat de heer STIGTER niet de auctor intellectualis van dat besluit is, maar in hun lang stuk vind ik daarentrent niets.

2. De heeren DE GROOT, HANKEN en PLET vermelden de bijeenkomst der commissie van specialisten met het hoofdbestuur der Maatschappij te Tilburg in 1910. „Het eenig gevolg van deze bijeenkomst” schrijven zij, „is geweest, dat de . . . commissie . . . geen enkel teeken van leven meer gaf”. De logica van deze gevolgtrekking ontgaat mij, maar in elk geval zou ik willen vragen: indien van deze negatieve werkzaamheid iemand „schuld” heeft, is het dan billijk deze op het hoofdbestuur of de huisartsen of de Maatschappij te werpen?

3. De heeren de G., H. en P. zijn „overtuigd van de wenschelijkheid, dat alle collega's zich aansluiten bij de Maatschappij”; zij verzekeren, „dat het noodig is (en in de toekomst waarschijnlijk nog meer noodig zal zijn) dat wij een vast aangesloten macht vormen ter verdediging van . . . enz. enz.”. Met deze treffende woorden . . . wordt de afsplitsing der specialisten en de scheuring der Maatschappij ingeleid! Metterdaad breken de heeren dus af, wat zij zoo warm aanprijzen. Die noodige aansluiting, de aaneengesloten macht enz. zijn in hun mond slechts holle phrases zonder oprechte meening.

4. Dat de heer STIGTER voorloopig geen zitting wil nemen in het bestuur der nieuwe specialistenvereniging verneem ik met belangstelling.

5. Indien er bij de lezers van het *Tijdschrift* mogelijk ten onrechte een ongunstige indruk over den heer STIGTER gewekt is geworden, is dit door het optreden van den heer STIGTER zelf veroorzaakt.

G. VAN RJNBERK.

BERICHTEN.

BUITENLAND.

BIELEFELD. — **Microbiologisch instituut.** De fabrikant OETLER heeft een instituut voor microbiologie gesticht, waaraan is verbonden een inrichting tot uitleening van microscopische praeparaten en lantaarnplaatjes, welke kosteloos ter